

den lille gule

- hverdagshistorier

om børn og dét

der med Gud...

Indhold

Hvad er Bibelen for en bog?.....	5
Tro og viden	11
Hvad er ham der Gud for en?	18
Har du prøvet at flyve med drage..?.....	23
Sort & hvid	28
Hvis Gud er så god hvorfor så...?	33
Speed-dating	38
En fin fyr... ..	43

”den lille gule”

- er en udgivelse fra FDFs Kristendomsudvalg med små historier om børn og dét der med Gud. Vi har tænkt den til DIG, som er leder i FDF – og vi håber, at den kan vække til eftertanke og give idéer til forkyndelsen i det daglige klassearbejde.

Hvert afsnit indeholder en lille historie, lidt fakta-oplysninger, spørgsmål til brug for ledermødet samt idéer til de ugentlige klassemøder.

Vi forestiller os, at historierne kunne være omdrejningspunkter på kredsens ledermøder og således give et fælles afsæt for kredsens forkyndelse.

”den lille gule” kan naturligvis også bare ligge på natbordet til egen overvejelse!

God fornøjelse og Guds fred!

FDFs Kristendomsudvalg

* Undervejs henviser vi til: ”Et sted at stå” af Helga Kolby Christiansen og ”Et sted at forstå” af Benedicte Præstholm. Begge bøger er udgivet af Unitas forlag, og kan købes i 55° Nord.

”Eksplanation” materialet er udviklet af FDF og KFUM og KFUK. Det er gratis og kan hentes på www.eksplanation.dk

Hvad er Bibelen for en bog?

Mon ikke de fleste af os har hørt om bibelske historier, der næsten lyder for fantastiske til at være sande? Har Gud virkelig skabt jorden på 6 dage? Gik ham der Jesus nu også på vandet? Og hvad med ham den lamme – kom han virkelig til at gå? Kan det virkelig passe, at Jonas blev slugt af en hval – og overlevede?

Hvad er Bibelen egentlig for en bog? Er det rigtigt, det der står i den? Kan man virkelig, her & nu, tro på det, der fortælles?

Inden jeg prøver at svare, vil jeg fortælle dig en historie. Du kender den sikkert allerede i forvejen – og bare for en ordens skyld: den står slet ikke i Bibelen! Historien hedder Peter og Ulven.

Peter passer får, men keder sig noget så forfærdeligt. Derfor får han den idé at råbe til landsbyens mænd: Ulven kommer! Og så sker der pludseligt noget nyt og spændende i Peters hverdagsliv. Mændene smider hvad de har i hænderne og kommer løbende for at hjælpe til i kampen mod ulven. Men ulven er der jo ikke – og Peter får skældt huden fuld. Han lover naturligvis bod og bedring, men får alligevel lyst til at gøre det igen et par dage efter. Og der sker nøjagtigt det samme igen. Mændene kommer løbende, og Peter fryder sig – altså lige indtil, at det bliver opdaget at Peter har løjet igen! Og så falder der brænde ned – og Peter lover endnu engang aldrig at gøre det igen! Næste dag da Peter har fulgt dyrene ud på marken, så sker der det, at ulven faktisk kommer! Peter er hurtig på replikken og råber af sine lungers fulde kraft: ulven kommer! Og så sker der ikke mere. Landsbyens mænd reagerer ikke – og ulven forsyner sig af de små lam..!

Er den historie rigtig? Nej – og ja!

Historien er opdigtet, men rummer alligevel en

afgørende sandhed. Vist er historien aldrig foregået som beskrevet, men vi ved godt, at den fortæller noget sandt: hvis vi lyver i et væk og misbruger hinandens tillid, så er der ingen hjælp at hente – den dag ”ulven kommer”. Løgnehistorien er altså sand nok...

Og hvad har det så med Bibelen at gøre?

Når jeg fortæller historien om ”Peter & Ulven”, er det først og fremmest for at få dig til at tænke lidt anderledes, end vi mennesker almindeligvis tænker, når vi skal forholde os til, om noget er rigtigt eller forkert – sandt eller falskt. Almindeligvis måler og vejer vi alting og spørger hinanden: Kan det nu også bevises? Men med de bibelske historier bør det være anderledes. Her er det afgørende ikke om alt i historien er videnskabeligt sandt! Det afgørende er, hvad historien vil fortælle os om Gud og vores eget liv.

Det betyder ikke, at Bibelen er en lang ”løgnehistorie” – faktisk bliver man overrasket over, hvor mange oplysninger videnskabsfolk kan bekræfte som rigtige – men det betyder, at **det vigtigste** i de bibelske historier er historiernes anliggende.

Det vigtigste er ikke, om jorden blev skabt på 6 dage – men at Gud står bag det skabte og har villet dig & mig. Det vigtigste er ikke, om Jesus har gået på vandet (men det tror jeg nu, han har!) – men at forstå at for Gud er alting muligt. Og sådan kunne jeg blive ved – så det gør jeg!

Næh – ved nærmere eftertanke vil jeg hellere overlade det til dig selv at gå videre.

Så i stedet for vil jeg slutte med følgende: Bibelen er en bog der vidner om Gud og hans virke i og blandt mennesker. Bibelen er **ikke** et videnskabeligt skrift. Bibelen er **ikke** en historiebog. Bibelen er **ikke** ufejlbarlig. Bibelen er **troværdig (tro-værdig)!**

Fakta

Biblen er sammensat af 66 bøger. De første 39 udgør Gammel Testamente og er identisk med jødedommens hellige skrifter. De sidste 27 Det Nye Testamente handler om Jesu liv og forkyndelse samt Paulus og de første skribenters breve til de nye kristne menigheder. Testamente betyder pagt, dvs. den gamle og den nye pagt.

Se også

Explanation modul I – Biblen: fakta og fiktion

”Et sted at forstå” kap I.

”Et sted at stå” kap I.

Til ledermødet:

- Læs teksten og snak f.eks. ud fra følgende spørgsmål:
  1. Læser du tit i Bibelen? Hvorfor / hvorfor ikke?
  2. Hvilken bibelhistorie er efter din mening den vigtigste at lære børnene i FDF?
  3. Hvor meget bør man efter din mening kende til Bibelen?
- Læs Matthæusevangeliet kap. 14 v. 22-34 og overvej i fællesskab, hvad der ”er på spil” i fortællingen.
- Slut af med fælles Fadervor.

Idéer til klassemøderne:

1. Lav en ”bibelquiz” eller en ”bibeltipskupen” til børnene. Blev Jonas slugt af en flodhest eller en hval? Er der 7 eller 4 evangelier i Bibelen? Hed Jesus også Judas?
Find selv på flere...
2. Lav et ”bibelløb”. Find nogle tekstafsnit i Bibelen der fortæller om et sted – og lad børnene gå derhen. Her finder de endnu et tekstafsnit, der fortæller om endnu et sted o.s.v. Du finder nemt brugbare steder ved at bladre i Bibelen – f.eks. Matthæusevangeliet kap. 15 vers 23 (”...de fortabte får af Israels hus”), vers 27 (”...som falder fra deres herres bord”). Undervejs på løbet kan

børnene f.eks. lave en bøn eller snakke om en bestemt tekst eller.... brug fantasien!

3. Bag en ”bibelkage” – find opskriften på www.detmedgud.dk
4. Lav et puslespil af en bibeltekst og læs den samlede tekst til sidst – eller genfortæl dine bedste bibelhistorier og fortæl børnene om hvor du hørte dem første gang og hvad du tænkte.
5. Kopier nogle billeder fra en bibelsk tegneserie (f.eks. ”Menneskesønnen”), fjern teksten og lad børnene selv finde på, hvad der skal stå i de tomme talebobler.
6. Giv børnene en linje fra Bibelen med hjem – på mobilen, på et lamineret stykke karton eller på en lille lap papir.
7. Find selv på flere...
  - Slut altid af med en lille bøn & Fadervor..!

Tro & viden

Forestil dig, at du skal løse følgende opgave:

Tegn jorden!

Hvordan vil din tegning komme til at se ud? Jeg ved det

jo af gode grunde ikke, men jeg vover det ene øje og satser på, at du vil tegne en rund kugle.

Hvis jeg nu sad overfor dig, kunne jeg finde på at tegne en streg og samtidig forklare, hvordan man i århundreder har ment, at jorden var flad. Ja, jeg kunne måske finde på at gøre lidt grin med dig, drille dig lidt for at være "åh så moderne" og så spille mit trumfkort: i det bibelske verdensbillede er jorden flad!

Men hvorfor er din jord rund? Hvordan vil du bevise, at jorden er rund?

Måske vil du sige, at man har billeder af jorden..? Måske vil du sige noget om, at hvis man rejser ud et sted og bliver ved med at rejse i lige linje, så kommer man til udgangspunktet igen..? Måske vil du fortælle mig, at hvis man ser et skib i horisonten, så ser man først masten og derefter resten af skibet..? Måske vil du..? Imens du prøver at bevise, at jorden rent faktisk ér rund, vil jeg sidde lidt tilbagelænet og komme med små kommentarer som f.eks.: "Jamen de der billeder af jorden, de er da bare kunstige..! Hø, hø har du nogensinde prøvet at rejse i lige linje..? Jamen, når du først får øje på masten, så er det da bare fordi, at dine øjne ikke er gode nok..!". Og hvad vil du egentlig svare? For billederne kunne jo godt være kunstige...eller?

På et tidspunkt vil jeg naturligvis blive nødt til at give dig ret, for jeg ved jo godt, at jorden rent faktisk er

rund. Men jeg vil også samtidigt argumentere for, at det vi ved, i høj grad, er noget, vi tror! Når jeg ved, at jorden er rund, så er det fordi, jeg har lært det. Jeg kan ikke selv bevise det, men jeg tror naturligvis på dét, som læreren, eller hvem det nu er, har lært mig. Tro og viden hører nøje sammen – selv om de er vidt forskellige størrelser. Fordi jeg tror på dét, kredslederen siger, ved jeg, at vi skal til ledermøde i morgen aften. Fordi jeg tror på min kæreste, ved jeg, at hun elsker mig. På mange måder må man sige, at hvis vi ikke havde troen som størrelse, så faldt vores liv fra hinanden. Bibelen lærer os, at tro er tillid. I en af Bibelens ”bøger”, Hebræerbrevet kap. 11, siges det, at *”tro er fast tillid til det, der håbes på, overbevisning om det, der ikke ses”*. Her siges der noget meget afgørende, om det man kunne kalde troens væsen.

Troens horisont er det, vi håber på, og det vi ikke kan se. Det er her troen har sin berettigelse med alle dens muligheder for at rumme vore drømme og håb.

Troen kan nemlig være med til at sætte ord og give billeder på det, vi ikke kan se – og derfor kan troen være med til give svar på livets store spørgsmål: Hvordan er det hele startet? Hvad sker der, når vi dør?

I disse år diskuteres forholdet mellem tro og viden ivrigt. Det er som om, at man enten skal tro eller vide. Men der er bare nogle spørgsmål, der er så store, at

man er nødt til at have flere bolde i luften. Måske er du også blevet spurgt, om du hælder hovedet mest til Big-Bang-teorien eller Skabelsesberetningen? Eller hvad med "Intelligent design"?

Hvad var det nu, at Hebræerbrevet sagde om tro? *"Tro er fast tillid til det, der håbes på, overbevisning om det, der ikke ses"*. Troen skal altså ikke beskæftige sig med det vi kan **se** – altså det vi kan måle & veje. Det har vi jo videnskaben til – og godt det samme. For når vi kan se noget, når vi ved dette eller hint, så har troen ikke længere noget at bidrage med. For så **ved** vi jo, hvordan det hænger sammen. Kan man en dag endegyldigt bevise f.eks. Big-Bang teorien, så ville det da være dumt at gå rundt og tro på noget andet. Man skal jo ikke tro på noget, man godt ved er løgn – vel?

Big-Bang-teorien og skabelsesberetningen er ikke hinandens modsætninger, for de handler om noget forskelligt. Big-Bang-teorien er videnskabens forsøg på, at forklare **hvordan** det hele er startet – og skabelsesberetningen er Bibelens forklaring på, **hvorfor** det hele er startet. Og det er det fordi, Gud har villet det! Pyha – nogle gange er man altså bare nødt til at holde flere bolde i luften...

Og så til allersidst: du ved, at man ofte siger: Tro kan flytte bjerge! Det er et udtryk, vi har fra de bibelske historier, så det kan vi godt regne med! Man skal altså

ikke undervurdere troen, men skrive sig bag øret at den er altafgørende for vores måde at forstå os selv, hinanden og verden på. Derfor er det heller ikke lige meget, hvad du tror på – vel?

Fakta

Intelligent design er en teori om at alt skabt skulle være resultatet af en intelligent årsag eller kraft i modsætning til, at alt sker ved tilfældighed eller ved en naturlig udvælgelse. Teorien argumenterer for at planter og dyr ikke kan være opstået ved en naturlig udvikling, men i stedet for må være udformet ved overnaturlig indgriben fx ved Guds indgriben.

Big Bang er en videnskabelig teori om universets oprindelse, og hvordan det hele tiden udvider sig også den dag idag. Ifølge teorien blev universet dannet for omkring 13,7 milliarder år siden.

Evolutionsteorien er en teori om, at alle levende organismer, planter, mennesker og dyr er fremkommet gennem en udvikling over tid.

Se også

”Explanation” modul 3

”Et sted at forstå” s. 18 -19.

Til ledermødet:

- Læs teksten og snak f.eks. ud fra følgende spørgsmål:
- 1. Vil du betegne dig selv som et troende menneske? Hvad betyder det for dig?
- 2. Synes du, at det er vigtigt at tale med børn og unge om tro? Hvorfor/hvorfor ikke?
- 3. Burde vi lære børnene i FDF trosbekendelsen?
  - Læs Matthæusevangeliet kap. 8 v. 5-13 og overvej i fællesskab, hvad der ”er på spil” i fortællingen.
- Slut af med fælles Fadervor. Syng evt. ”Troen er ikke en klippe...”

Idéer til klassemøderne:

1. Lav en ”håbs-hitliste”. Hvad håber børnene og de unge på? For sig selv & verden?
2. Genfortæl skabelsesberetningen og lad børnene tegne, male eller lignende ”hvordan det hele startede”. Lav det evt. som ”tegnefilm” på en rulle bordpapir.
3. Lad børnene/de unge lave en tv-avis om, ”hvordan det hele startede”. Med reportage fra Paradisets have o.s.v. Optag den på video...
4. Lav en ”håbs-uro”. Klip nogle stykker karton ud, og lad børnene skrive hvad de håber på. Hæng kartonstykkerne på en uro.

5. Tegn, klip eller print fra nettet 15 flotte billeder fra naturen – og 5 grimme billeder (forurening, skrot o.s.v.). Læg dem ud på gulvet og vis billederne et efter et. Når børnene har set alle billederne, skal de prøve, om de kan huske, hvor de 5 grimme billeder ligger. Snak med børnene om at passe på Guds skaberværk.
6. Snak med børnene om hvorfor tro er vigtig. Genfortæl nogle af de bedste bibelhistorier – eller lad børnene fortælle for hinanden.
7. Find selv på flere...
  - Slut altid af med en lille bøn & Fadervor..!

Hvad er ham der Gud for en?

Er du ikke enig i, at børn er fremragende til at stille gode spørgsmål?

For nogle år siden skulle jeg hente min ældste datter i børnehaven. Jeg vidste, at hun glædede sig til at jeg kom, for hun skulle have en veninde med hjem og sove.

Og ganske rigtigt – da jeg kom, kunne det ikke gå hurtigt nok med at komme ud i bilen. Da pigerne havde sat sig ind på bagsædet, fortsatte de en samtale, som de åbenbart havde været i gang med henne i børnehaven. Den handlede om Gud. Samtalen var så spændende, at jeg besluttede mig for at køre en lille omvej – sådan bare for min egen skyld. Da vi holdt for rødt lys, kiggede min datter ud af vinduet og stillede sin veninde følgende spørgsmål: *”Sig mig lige engang – hvordan kan Gud være Gud, både for dem der bor øverst oppe i det hus der, og dem der bor nederst?”* Hun pegede ud af vinduet, og imens veninden kiggede, svarede hun selv på spørgsmålet: *”Det kan han, fordi han er Gud!”*. Og hvad mere er der så at sige? De bibelske beretninger handler om Gud og giver os en lang række billeder på, ”hvad ham der Gud er for en”. Og der er masser af beretninger at dykke ned i. Nogle af dem fortæller om en retfærdig og mild Gud – og andre igen om en straffende og hård Gud. Men så modsiger Bibelen jo sig selv? Ja, det er rigtigt nok – men når man modsiger sig selv, kan man jo også sige dobbelt så meget!

Og netop det er måske vigtigt, når man skal sige noget om Gud – for ikke at reducere ham til det ene eller andet. Gud er jo Gud.

Som du ved, er Gud blevet diskuteret meget de

senere år. Grosbøl-sagen har rigtigt givet anledning til, at diskutere ”hvad ham der Gud er for en”? Er han en gammel mand med langt hvidt skæg? Har han skabt verden? Har Gud abdiceret?

Jeg synes egentligt, at det har været en mærkelig diskussion, for den har nemlig aldrig rigtigt besindet sig på, hvor meget forskelligt Bibelen har at fortælle om Gud.

Det har Martin Luther, den tyske præst der begyndte reformationen, til gengæld gjort. Han skrev engang sådan her om Gud:

intet er så småt – Gud er endnu mindre;

intet er så stort – Gud er endnu større;

intet er så langt – Gud er endnu længere;

intet er så smalt – Gud er endnu smallere;

og så fremdeles er han et uudsigeligt væsen over og uden for alt, hvad man kan sætte

navn på eller tænke sig.

Med det i baghovedet er det vigtigt at understrege, at selvom de bibelske beretninger fortæller meget forskelligt om Gud, så er der alligevel en rød tråd gennem de mange beskrivelser. Man kan altså godt sige noget om Gud, bare man tænker sig godt om.

Og hvis du nu gør det, hvad vil du så sige, at ”ham der Gud er for en”?

Fakta

Jesus er Gud: det er kristendommens påstand og ikke et faktum, men noget vi må tro. Men vil vi lære noget om Gud, må vi se på Jesus, på det han sagde og gjorde. Det er det bedste svar på hvem ”ham der Gud er for en”?

Jesus som Guds: se Johannesevangeliet kap. 3 vers 16-17, kap. 8 vers 42, kap. 17 og Romerbrevet kap. 1 vers 3-6

Se også

”Explanation” modul 4

”Et sted at forstå” kap 4

”Et sted at stå” kap 3 + 4

Til ledermødet:

- Læs teksten og snak f.eks. ud fra følgende spørgsmål:
  1. Hvordan vil du forklare Gud?
  2. Er det hipt eller det modsatte at tro på Gud? Hvorfor/hvorfor ikke?
  3. Hvad tror du, at dine FDF børn/unge vil sige om Gud?
- Læs Lukasevangeliet kap. 15 v. 11-32. ”Lignelsen om den fortabte søn” bruges ofte som et billede

på Gud. Overvej i fællesskab, hvad der ”er på spil” i fortællingen.

- Slut af med fælles Fadervor.

Idéer til klassemøderne:

1. Lav en fotoserie af en selvvalgt bibeltekst.
  2. Lav ”Lignelsen om den fortabte søn” som dukketeater – med egne dukker!
  3. Snak med børnene om at tro på Gud. Hvem er Gud egentlig?
  4. Pak en kuffert med små & store ting (blyant, gren, sko, blad, penge o.s.v.). Fortæl hvad Luther skrev om Gud, mens I kigger på tingene i kufferten. Hvem har lavet tingene i kufferten? Er det mennesker eller Gud..?
  5. Snak med børnene/de unge om det at be’ til Gud. Ber’ du aftenbøn? Lav en bøn sammen og be’ den de næste gange. Eller lad børnene skrive bønner selv...
  6. Lav en kalender sammen – med kirkeårets højtider. Der er hjælp at hente på www.stenmagle-stenlille-kirke.dk/kirkeaaet.htm eller www.detmedgud.dk
  7. Find selv på flere...
- Slut altid af med en lille bøn & Fadervor..!

Har du prøvet at flyve med drage..?

Mon ikke vi er mange, der har været på sommerlejr, og som en del af programmet har forsøgt at bygge drager? Jeg har i hvert tilfælde – og jeg husker specielt

en sommerlejr, hvor vi forsøgte os med små udgaver af kinesiske drager... De blev ikke alle sammen lige vellykkede, skulle jeg hilse at sige...

Hvis du har prøvet at flyve med drage, så har du sikkert også – når dragen endelig er kommet op – overvejet, om du skulle klippe snoren. Du ved, bare sådan for at give dragen lov til at flyve frit af sted?

Men klog som du jo er, har du ladet være, for du ved jo godt, at det netop er snoren, der holder dragen fast og sikrer, at den ikke falder ned.

Jeg synes, at dragen er et godt billede på forholdet mellem Gud og mennesker og mellem mennesker imellem. Hvis ”snoren” eller forbindelsen mellem Gud og mennesker eller mellem mennesker imellem klippes, så er der meget liv, ”der falder til jorden”. Hvis jeg tror, at jeg bliver fri og kan leve i frihed ved at kappe forbindelserne til alt det, der har gjort ”mig til mig”, så mister jeg afgørende dybder i mit liv. Som mennesker har vi nemlig brug for ”snore” til at holde os fast!

I kristendommen lærer vi, at ”mennesket er skabt i Guds billede”. Det betyder bl.a. at mennesket er sat i sammenhæng med Gud selv, med andre mennesker og med resten af skaberværket. At være skabt i Guds billede er at blive sat ind i verden med ”snore” op til Gud og ud til andre mennesker og resten af skaberværket. Som menneske er jeg altså – fra starten

af – sat i forbindelse og sammenhæng. Og godt det samme!

Du kender sikkert historien om ”Palle alene i verden” – om den lille dreng der drømmer, at han er helt alene i verden og kan gøre lige, hvad han vil. ”Det er skønt”, tænker han i starten – men han bliver også hurtig klar over, at det hele ikke er noget ved, hvis man bare er helt alene. Vores liv står og falder nemlig med, at der er folk omkring os. At der er nogen, der holder af os, at der er nogen at snakke med, at der er nogen at mødes med, at der er nogen at forelske sig i, at der er nogen at skændes med, at der er nogen at gå til FDF sammen med o.s.v.

Det er sådan, at Gud har tænkt sig vores liv – og sådan Han fortæller sin historie. Det er den historie vi skal lytte til og svare på – eller som man sagde engang: svare an til.

Det nytter altså ikke at bilde os selv ind, at vi er alene i verden og kun forpligtede på vores egen næsetip. Vores liv er vævet ind i andre menneskers liv, og som sådan er vi forpligtede på hinanden. Der er ingen vej udenom. Som mennesker har vi ansvar for hinanden. Mennesket er jo ikke en ø! Og godt det samme!

Fakta:

Gudsbilledlighed: betyder, at mennesket forstås som en skabning, der kan handle, har vilje og som er forvalter på Guds vegne over det skabte.

se 1. Mosebog kap. 1 vers 26-27

Se også:

”Et sted at stå” s. 11

Til ledermødet:

- Læs teksten og snak f.eks. ud fra følgende spørgsmål:
  1. Hvad vil det sige at have ansvar for hinanden?
  2. Kan du de 10 bud udenad? Hvad er meningen mon med dem?
  3. Hvordan kan vi opdrage børnene i FDF til ”at svare an” til de bibelske historier?
- Læs Første Mosebog kap. 2 – om Adam og Eva. Adam betyder ”menneske” og Eva betyder ”mor til alt levende”. Overvej i fællesskab, hvad der er det vigtigste i denne beretning.
- Slut af med fælles Fadervor.

Idéer til klassemøderne:

1. Lav en stor flot drage til kredshuset – med alle jeres navne på.
2. Byg drager – og få dem til at flyve. Eller køb nogle små drager og lav flyvekurrencer. Snak med dem om ”dragebilledet” fra teksten.
3. Giv børnene en kold sten (fra fryseren eller køleskabet) og lad dem sidde med den i hånden, imens du fortæller en god historie. Stenen bliver ganske langsomt varm igen, fordi den får varme fra børnenes hænder. Vi skal ”varme hinanden” – vi har ansvar for hinanden...
4. Leg ”kluddermor”. Tegn en stor labyrint – og lad børnene finde vej.
5. Opstil en stor labyrint og lad børnene hjælpe hinanden igennem (et barn har bind for øjnene, et andet hjælper).
6. Find 10 forskellige ting og bind dem i enden af hver sin snor. Læg tingene i den ene ende af mødelokalet og træk snorene ind imellem hinanden til den anden ende af lokalet. Børnene skal nu regne ud hvilken snor der hører til f.eks. lommelygten.
7. Find selv på flere...
  - Slut altid af med en lille bøn & Fadervor..!

Sort & hvid

I FDF er vi ret gode til at bruge de samme historier fra bibelen igen og igen – og det er både godt og skidt. Det er godt fordi ”de samme historier” ofte er de bedste og vigtigste i den store bog, men skidt fordi vi nemt overser vigtige pointer i mindre kendte hjørner af bibelen.

I et sådan ”hjørne” findes der et brev ved navn Ga-

laterbrevet og her står der bl.a., at dér hvor Jesus er, dér kommer det ikke an på *”at være jøde eller græker, på at være træl eller fri, på at være mand og kvinde, for I er alle én..”*.

Det er en god tekst at hælde sit hoved til og god at huske på, når man skal fortælle ”om det med Gud og os”.

For nogle år siden tænkte jeg, at den tekst skal mine puslinge og tumlinge lære. Og som tænkt, så gjort..! De kommende 4 møders afslutninger kom til at handle om eventyret om den lille prins Søren, der fandt en stor gammel bog i skoven, hvor der stod: *Her kommer det ikke an på at være jøde eller græker, træl eller fri, mand eller kvinde...* Og så bad vi Fadervor! Som tiden gik lærte børnene teksten udenad, og når jeg startede på at sige *”Her kommer det ikke an på...”* så fuldførte de selv sætningen. Ved det fjerde møde var det Rikke, der fortsatte sætningen, og hun overraskede ved at sige *”Her kommer det ikke an på at være og sort og hvid og dreng og pige...”*. Det var næppe tilfældigt, at Rikke sagde som hun gjorde, for ved siden af hende sad Kasper – en herlig sort dreng! Rikke havde gjort fortællingen til sin egen og var nu begyndt at fortælle videre på den..! Jøden og grækeren var i hendes hoved, blevet til sort og hvid – og mand og kvinde var blevet til dreng og pige.

8-årige Rikke havde faktisk leveret en helt lille prædiken, og på blændende vis fået fortalt en afgørende pointe ved Guds egen fortælling. Og hun gjorde det ikke sværere end det behøver at være...

Vi voksne kan lære meget af børnene i FDF – og den dag mindede Rikke mig om, at de bibelske beretninger får et andet liv, når de bliver ”oversat” til i dag. Der er ikke nogen, der siger, at en sådan ”oversættelse” er nem og ligetil. Nogle gange kræver det sin mand og en ekstra tanke – men det gør det jo også, hvis snobrødsdejen skal æltes!

Har du i øvrigt overvejet, hvorfor Jesus, når han fortalte sine lignelser, altid tog udgangspunkt i det liv, som mennesker levede dengang?

Fakta

Det gamle testamente er skrevet på hebraisk, det sprog jøderne talte. Det nye testamente er skrevet på græsk. For at vi kan forstå dem, skal de oversættes til dansk, og til ord vi kan forstå i dag.

Før reformationen i 1500 tallet var det kun præster, der måtte fortolke biblen og oplæsning fra den foregik på Latin. Derfor kunne kun de færreste forstå ordene og betydningen. Som en del af reformationen over-

satte Martin Luther Biblen til tysk, og senere blev den oversat til dansk, så alle kunne forstå budskabet. Så enten tysk, dansk, nigerianer, sort eller hvid, ung eller gammel så handler det om at budskabet bliver oversat og fortolket, så det giver mening ind i vores liv– og det er det, der er vores opgave!

Se også

Galaterbrevet kap. 3 vers 28

”Et sted at forstå” s. 15-16 (om Ny Testamente og fortolkning)

Til ledermødet:

- Læs teksten og snak f.eks. ud fra følgende spørgsmål:
  1. Kan du nævne nogen forældede bibeltekster?
Betyder de slet ikke noget i dag?
  2. Forbereder du dig meget til forkyndelsen i FDF.
Hvorfor/hvorfor ikke?
  3. Hvad synes ”dine børn” i kredsen om de bibelske historier?
- Læs I. Korintherbrev kap. 10 vers 23-33. På hvilken måde er den tekst aktuel i dag?
- Slut af med fælles Fadervor.

Idéer til klassemøderne:

1. Gæt en bibelhistorie. Børnene/de unge får først en oplysning, dernæst en til o.s.v.
2. "Den store bibelrunde". Hvem kender flest historier fra Bibelen? Hvilken en af de mange historier kan DU bedst li'? Ta' en god snak om udvalgte historier.
3. "Digt jeres egen historie" – ud fra en tilfældig linje fra Bibelen.
4. Lav gæt & grimasser ud fra tekster i Bibelen.
5. Leg "Tegn & gæt" – ud fra bibelske historier.
6. "Hvad betyder..?". Find nogle svære ord i Bibelen og lav en "gæt-et-ord-leg".
7. Find selv på flere...
  - Slut altid af med en lille bøn & Fadervor..!

Hvis Gud er så god hvorfør så...?

For en del år siden var jeg på cykeltur med mine væbnere. Da vi havde fundet overnatningsstedet (det var naturligvis et løbft!), spist vores aftensmad og hyggesnakket, kom Oluf hen til mig. Det var tydeligt at mærke, at der var noget, som plagede ham. Og ganske rigtigt!

"Hvis Gud er så god, som du siger...hvorfor er der så krig og så meget ondt i verden...?"

Oluf var en lille tænksov fyr og havde den sidste tid grublet over det svære spørgsmål – og vel ikke uden grund!? For hvad skal man svare?

Hvis Gud er så god, som vi ynder at sige, hvorfor ser det hele så ikke bare lidt bedre ud? Bare lidt færre krige, lidt færre sygdomme, lidt mindre vold, lidt mindre fattigdom, lidt færre ulykker...bare lidt!

Olufs spørgsmål hang i luften og det var tydeligt, at han forventede et svar.

"Jahh ser du..." hørte jeg mig selv sige *"det spørgsmål har mennesker altid stillet og øhhhhh..."*.

I kender det sikkert fra jer selv – nogle gange møder man spørgsmål, der er så store, at der ikke bare kan gives enkle svar. Om der kan gives nogen...?

En klog mand har engang udtrykt det således: Det er mennesket forundt at stille spørgsmål, det ikke selv kan svare på.

Men sådan kunne jeg vel ikke bare sige til Oluf?

Måske kunne jeg i stedet for vende spørgsmålet om!?

Hvis Gud **ikke** er god, hvorfor er der så så meget godt i verden?

Hvorfor er der noget som forelskelse og kærlighed?

Hvad med grin og glæde?

Hvad med bamhjertighed og tilgivelse? Hvorfor bryder blomsten gennem asfalten? Hvorfor....?

Og videre endnu...

Hvis Gud **ikke** er god, så ville det hele måske have set meget værre ud end nu?

Endnu flere krige. Endnu mere vold. Endnu flere sygdomme. Endnu flere fattige. Endnu...

Naturligvis besvarer man ikke Olufs spørgsmål ved at "vende det om", men man tilføjer det måske et nyt og afgørende perspektiv. Og det er vel ikke så tosset?

Jeg har efterfølgende tit tænkt på Olufs spørgsmål og vores fælles snak på høloftet – og ærgret mig over, at jeg ikke fik fortalt ham om Jobs bog fra Gammel Testamente.

Det er et fantastisk skrift, der både solidariserer sig med den lidende og får ham til at se sin egen lidelse i et større perspektiv. Men du kan jo selv kaste dig over "bogen"...

Fakta:

Teodicéproblemet kalder man det paradoks, at hvis gud er så god og kærlig, hvorfor er der så ondt i verden. Teodice kommer af de græske ord for *theos* (Gud) og *dike* (ret).

Jobs bog skildrer den religiøse krise, der opstår dér hvor troen på, at der er en tydelig retfærdighed, at det altid går de gode godt og de onde skidt, bliver udfordret. For det går også de onde godt og de gode skidt. Jobs venner vil have Job til at indse, at **lidelse er straf**

for synd. Vennerne repræsenterer den opfattelse, at der er en sammenhæng mellem handling og skæbne. At vores skæbne er straf for noget, vi har gjort tidligere i livet. Og kun ved at angre kan Job få sit liv og velstand igen. Men det sætter Job spørgsmålstejn ved. Han holder fast ved, at han ikke begået nogen synd, der kan forklare alle de ulykker. Løsningen, som Gud selv kommer med, er den, at Guds retfærdighed ikke kan bedømmes eller forklares af mennesker. Der er spørgsmål, der ikke er svar på. Der er lidelse og ondskab, som ikke kan forklares, som ikke giver mening. Jesus afviser flere gange at der er en sammenhæng mellem skyld og skæbne (se bl.a. Johannesevangeliet kap 9, Luaksevangeliet kap 13 vers 1-15).

Se også:

Filmen, Adams æbler, tager spørgsmålet om det gode og det onde op. Er der mennesker som er ren ondskab eller ren godhed? Er der en forklaring på det onde?

”Explanation” modul 2 – Paradis exit

”Et sted at stå” s. 11

”Et sted at forstå” kap 2

Til ledermødet:

- Læs teksten og snak f.eks. ud fra følgende spørgsmål:

1. Tror du, at Gud har en finger med i spillet, når der sker noget ondt?
2. Tror du, at der er en mening med alt?
3. Mener du, at det er menneskers skyld, at der er så meget lidelse i verden?
  - Læs Matthæusevangeliet kap. 10 v. 29f. – og overvej i fællesskab hvad bibelteksten betyder.
  - Slut af med fælles Fadervor.

Idéer til klassemøderne:

1. Giv børnene en avis eller et blad. Find gode & dårlige ting – og klip dem ud!
2. Lav jeres eget vendespil – med godt & dårligt.
3. Hæng en kasse i loftet med f.eks. plaster, madrester, boksehandske, bamse o.s.v. Tag en snak om tingene – er de udtryk for noget godt eller skidt?
4. Lav en bøn sammen.
5. Lav jeres egen ”ønskeseddel”. Hvad håber I for fremtiden?
6. Lav nogle ”ønskekort” til uddeling. Der kunne f.eks. stå: *”Jeg håber, at du får en god dag.”*, *”Gid du oplever noget sjovt i dag..”* eller hvad med *”Jeg elsker dig..”*
7. Find selv på flere...
  - Slut altid af med en lille bøn & Fadervor..!

Speed-dating

De unge i kredsen har netop afholdt landslejr-gensynsweekend med andre unge fra nabokredsene – og det var efter sigende en stor succes. Weekendens var planlagt indtil mindste detalje: kredshuset var rengjort, VIP-kortene var blevet lamineret og indkøbslisterne var skrevet. Der var – som det sig hør & bør i FDF – ikke overladt noget til tilfældighederne og humøret

var højt, da jeg hjalp med at hente de indkøbte varer i det lokale supermarked. Der var naturligvis også tænkt i opvaskeplaner og selskabslege.

En af dem hed: Speed-dating – og er en moderne udgave af en leg ”vi gamle” kaldte for ”Sandhed eller konsekvens”. Her kan stilles spørgsmål – også de pinlige! – og så skal der bare svares! Dengang jeg legede den slags lege, gradbøjede vi ofte sandheden – for sandheden kan jo godt blive lidt ubehagelig, også hvis man kun er en 15-16 år.

Men hvad er sandheden egentlig for en størrelse?

Den russiske forfatter Dostojevskij sagde engang noget i retning af følgende: *Jeg tror at Kristus er sandheden – og skulle jeg engang få at vide, at Kristus IKKE er sandheden, så vil jeg hellere Kristus end sandheden!*

Det er godt sagt og ikke bare taget ud af den blå luft.

Jesus siger nemlig selv et sted i Det Nye Testamente, at *”Jeg er vejen, sandheden og livet...”*. Hermed siges der noget meget afgørende til os som mennesker.

Sandheden kan ikke skrives på en formel, og rummes i love og paragraffer. Men der kan fortælles om den, og hentes billeder på den ved at fortælle om Jesu liv og hans forkyndelse. Det er hér, at vi som mennesker skal høre og se godt efter – ikke bare af hensyn til os selv men af hensyn til det fælles liv vi er en del af. Der er ganske vist meget i vores tid, der efterspørger enkle

svar og firkantede løsninger, men vil vi forstå, hvad sandheden er, så må vi selv i arbejdstøjet. Sandheden er nemlig ikke sådan at have med at gøre, for den kan sagtens være forskellig fra gang til gang og fra sted til sted. Men det gør den ikke mindre sand – tværtimod! Måske var det dét Dostojevskij tænkte på med sit lidt krøllede udsagn?

Jeg spurgte i øvrigt ikke om, hvilke spørgsmål & svar der kom i spil, da de unge afholdt gensynsweekend. Men jeg glædede mig over, at der, da jeg tilfældigt kom forbi kredshuset ved frokosttid, blev sunget ”Alle gode gaver”. For med den i bagehovedet bliver der pludselig en væg at spille ”sandhedsbolden” op ad: *”Alle gode gaver de komme oven ned. Så tak da Gud ja pris da Gud for al hans kærlighed”*.

Fup eller Fakta:

Sandhed er altid sandhed om noget, og det er kristendommens påstand, at i Jesus Kristus ikke alene siges noget sandt om Gud, men Jesus Kristus er sandheden om Gud. Når vi hører om Jesu Kristus, om hans ord og gerninger hører vi noget sandt om Gud. Det er det tætteste vi kommer på fakta om Gud.

Ords betydning:

Djævel betyder på græsk bagvasker eller løgner dvs.

den eller det, der forsøger at fuppe og lyves os væk fra sandheden, kærligheden og livet.

Frelse kommer af ”fri hals”. Slaven og forbryderen havde i gamle dage en løkke omkring halsen. Gennem Jesus sætter Gud os fri, sletter det vi skylder Gud.

Synd kommer af ”sund”, som det vand der adskiller to stykker land (fx. Øresund)

Synd er det der adskiller Gud og mennesker.

Nåde – på latinsk ”gratia” – gratis. For vi får kærlighed og tilgivelse gratis af Gud.

Se også:

Johannesevangeliet kap. 14 vers 6

Den Danske Salmebog nr. 730 ”Vi pløjed og vi så’de”

Bordvers: se FDF Sangbogen nr. 250-259

Til ledermødet:

- Læs teksten og snak f.eks. ud fra følgende spørgsmål:
  1. Synger I til bords i kredsen? Hvorfor/hvorfor ikke?
  2. Hvad ville du sige, hvis ”lille Peter” spurgte: Hvad er sandheden for noget?
  3. Kan du komme med nogle eksempler på sandheden?

- Læs Johannesevangeliet kap. 14 v. 1-6 – og overvej i fællesskab hvad det vil sige at ”Jeg er vejen, sandheden og livet...”.
- Slut af med fælles Fadervor.

Idéer til klassemøderne:

1. Leg ”Sandhed eller konsekvens” – hvor konsekvensen inddrager alle og kan foregå i kredshuset.
  2. Lav jeres eget bordvers – eller lær et af dem I aldrig bruger.
  3. Leg ”Fup eller fakta”. Emnerne kan være bibelske eller...?
  4. Leg ”Hvad betyder ordene..”. Find gamle bibelske ord og lad børnene gætte...
  5. Dilemmaspørgsmål i børnehøjde. F.eks.: Du kommer forbi en dreng, der er faldet på cykel. Hvad gør du? Drengen er uven med dig – hvad gør du så? Drengen stjal dine lommepenge sidste uge – hvad gør du så? o.s.v. Brug fantasien...
  6. Leg ”Gæt tingen”. Lad et barn fortælle om en ting – uden at sige tingens navn – og lad de andre børn gætte...
  7. Find selv på flere...
- Slut altid af med en lille bøn & Fadervor..!

En fin fyr...

Når vi tager på kredsweekend, har vi meget ofte en rulle bordpapir med i bagagen.
Når aktiviteterne er færdige sidst på eftermiddagen,

ruller vi papiret ud på bordet – og så går vi i gang med at tegne og lave ”tegnefilm” (papiret rulles op på et kosteskaft!). Det er naturligvis frivilligt at være med til at tegne, men næsten alle børn ”kigger forbi” tegnebordet.

Vi tegner ikke hvad som helst, men tager altid afsæt i en af de bibelske fortællinger. På den måde forberedes aftenafslutningen i samarbejde med børnene og på den måde får vi lejlighed til at snakke med børnene om den valgte historie. Det er en herlig tid at ha’ sammen...

Forrige år havde vi valgt at tegne fortællingen om helbredelsen af den lamme mand i Kapernaum. Det er den, hvor vennerne firer den lamme mand ned gennem taget til Jesus. Hvad vil det sige at være lam? Hvorfor var han lam? Kunne Jesus virkelig godt gøre ham rask? Hvordan fik de hul i taget? Kan Jesus også gøre mig rask, hvis jeg bliver syg? Sådan bølgede spørgsmålene frem og tilbage, mens ”tegnefilmen” tog form. Jeg var vist overrasket over børnenes spørgelyst og i hvert tilfælde over deres entusiasme for ”sagen”, da en af piltene sætter trumf på: ”*Ham Jesus er sgu’ da en fin fyr...*”. Og det har han da ret i: Jesus er så Gud da en fin fyr! Kært barn har jo, som man siger, mange navne, så måske er det netop fordi, at Jesus er ”en fin fyr”, at bibelen har så mange forskellige ”titler” at

hæfte på ham: profet, mester, Guds søn, menneskesøn, fredsfyrste, herre, Messias o.s.v.

Eller også er det bare fordi én titel, slet ikke rækker til at beskrive omfanget af Jesu liv. I kristendommen plejer vi at sige, at Gud bliver menneske i Jesus. Jesus deler som sandt menneske vilkår med alle andre mennesker, men der er altså mere at sige, for Jesus er også sand Gud. Og det er dét, der er det fantastiske ved ham!

Som mennesker kan vi aldrig komme et sted og i en situation, hvor han ikke allerede har været. Og det er nok godt nok. For så er vi aldrig helt alene – heller ikke når vi mest af alt synes det!

Kender du salmen: ”Du satte dig selv i de nederstes sted”?

Har du også tænkt over, hvad den handler om?

Fakta

Sgu er en forkortelse for ”så Gud” og anses tit som et bandeord, da man ikke må misbruge Guds navn.

Den Athanasianske trosbekendelse.

”Men dette er den almindelige tro, at vi ærer een Gud i en trehed og treheden i en enhed uden at sammenblande personerne eller adskille væsenet. Faderens person er nemlig en for sig, Sønnens en for sig, Hel-

ligåndens en for sig. Men Faderens Sønnens og Helligåndens guddom er een, deres herlighed er lige stor, deres majestæt lige evig. Som Faderen er, sådan er Sønnen og sådan er Helligånden..... På samme måde er Faderen Gud, Sønnen Gud og Helligånden Gud, og dog er der ikke tre guder, men een Gud.

Det er altså den rette tro, at vi tror og bekender, at vor Herre Jesus Kristus, Guds Søn, er Gud og menneske, Gud, født af Faderens væsen før tiderne, og menneske, født af moderens væsen i tiden, fuldkommen Gud, fuldkomment menneske...”

Den Athanasianske trosbekendelsen er en af de tre trosbekendelser, som folkekirken følger. Den forsøger at forklare indholdet af den kristne tro, og hvad det betyder, at Gud blev menneske.

Se også

”Explanation” modul 4

”Et sted at forstå” kap 4

”Et sted at stå” kap 4

På www.folkekirken.dk kan du finde folkekirken forskellige bekendelsesskrifter.

Til ledermødet:

- Læs teksten og snak f.eks. ud fra følgende spørgsmål:
- 1. Hvilken titel kan du bedst li' til Jesus? Hvorfor mon?
- 2. Hvad tænker dine FDF-børn om Jesus?
- 3. Jesus opstod af graven påskemorgen – ikke sandt?
- Læs Johannesevangeliet kap. 6 v. 30-40 – og overvej i fællesskab hvad ”Jeg er livets brød” betyder.
- Slut af med fælles Fadervor.

Idéer til klassemøderne:

1. Lav en tegnefilm over en udvalgt bibelhistorie. Lav den på bordpapir – og rul den op på et kosteskæft. Man kan også lave tegnefilmen på almindeligt papir, og så bruge en papkasse som en slags tv.
2. Lav en lille videofilm over en kendt bibelhistorie.
3. Lav jeres egen vinduesmosaik. Brug en bibelhistorie som inspiration.
4. Lav jeres eget krucifiks til kredshuset.
5. Lav jeres egen ”børne-kristus-krans”. Der er idéer at hente på www.detmedgud.dk
6. Lav jeres egen ”kirkeuro” til kredslokalet – med jule, påske, pinse o.s.v. ting.
7. Find selv på flere...
- Slut altid af med en lille bøn & Fadervor..!

